

Az

Evangelikus Országos Könyvtár

könyvtárvezetői

1812–1957

Az egyetemes (azaz országos) könyvtár és levéltár története a kezdetektől, 1812-től szorosan összefüggött egymással. Egyetemes könyvtárat és egyetemes könyvtárost már ettől a kezdeti időtől említenek az egyházi jegyzőkönyvek. Az egyetemes levéltáros és könyvtáros legtöbbször (de nem mindig) ugyanazon személy volt.

- Schedius Lajost, az első levéltárost egyben könyvtárosnak is nevezték.
- Halála után kettévált a két terület könyvtárosnak pedig Bauhofer György budavári lelkészt választották meg (1848–1864).
- Bauhofer halála után a könyvtárat átvitték a Pesti Evangélikus Egyház új gimnáziumi épületébe, s az egyetemes könyvtárnokok pedig a gimnázium tanárai lettek: Horváth Zsigmond (1865), Szénássy Sándor (1866–1872) és Elischer József (1873–1883).
- Utánuk újra, egészen 1952-ig minden egyetemes levéltáros egyben könyvtáros is volt: Doleschall Sándor (1883–1893), Góbi Imre (1893–1926), Scholtz Oszkár (1926–1944), átmenetileg Vargha Sándor egyetemes főtitkár (1944–1946)¹⁰ és Mályusz Elemér (1947–1952). Az egyszemélyes gyűjtemény a nagyobb munkákhoz mindig segéderőket vett igénybe.
- A kezdetben egyetemes könyvtárnak nevezett gyűjtemény elnevezése az 1920-as évektől kezdve megváltozott: a levéltár kiegészítő részét képező könyvtár, egyetemes levéltár és könyvtár, az egyetemes egyház levéltára és könyvtára.
- Virág Jenő 1953-as könyvtári jelentésében „personális unió”-nak nevezte a két gyűjtemény több évtizedes együttélését.

1935-ben megszületett „A magyarhoni ág. hitv. ev. egyetemes egyház könyv- és levéltári szabályzata”, 1936-ban pedig „Az evang. egyetemes egyházi könyv- és levéltár őrzési, kezelési és használati ügyrendje”. A könyvtár neve „A magyarhoni ág. hitv. evang. egyetemes egyház Podmaniczky–Degenfeld könyvtára” lett.

Az egyetemes könyvtár kezdetben a Pesti Evangélikus Egyház Deák téri épületében kapott helyet.

1908-ban az egyetemes egyház Üllői úti székháza Szentkirályi utcai szárnyába vitték át az egyetemes levéltárat és könyvtárat.

A Podmaniczky–Degenfeld Könyvtár 1930-ban történt elhelyezése az Üllői úti épület Szentkirály utcai udvari szárnyában új helyzetet teremtett.

Mályusz Elemér 1952-ben úgy látta, hogy lehetőség nyílt olyan evangélikus központi könyvtár létrehozására, amely a „lehető teljességgel magába foglalja mindazt, ami a magyar evangélikusság életére vonatkozik.”

1952-ben az „illetékes állami szervek” kívánságára a könyvtár és a levéltár intézményileg szétvált. (1954-ben Virág Jenő a Teológiai Akadémia könyvtárosa, utóda pedig 1955 végéig Ferdinánd István teológiai akadémiai tanár lett.)

- Élére önálló könyvtáros, Virág Jenő lelkész került. 1954-ben Virág Jenő a Teológiai Akadémia könyvtárosa,
- utóda pedig 1955 végéig Ferdinánd István teológiai akadémiai tanár lett.
- 1953 közepétől második könyvtárosként H. Gaudy László lelkészt nevezte ki az egyház, majd
- 1957-től Gaudy lett a könyvtár vezetője.

Az országos (egyetemes) könyvtár eszméjének kialakulását és az alapítási évet, több dátumhoz is köthetjük: 1812, 1921, 1930, 1952 vagy 1957. H. Gaudy László egyetemes könyvtáros az 1957. július 10-i közgyűlésen bejelentette, hogy megtörtént a könyvtár és a levéltár teljes szétválasztása. Ekkortól először Országos Evangélikus Könyvtárnak, majd pedig mai nevén, Evangélikus Országos Könyvtárnak nevezték.

1957–napjainkig

- 1961-ben az egyetemes egyház elnöksége az egyetemes könyvtár és a Teológiai Akadémia rendezésével ismét Virág Jenőt bízta meg.
- 1962. április 14. - Az ETAK az evangélikus egyház Üllői út 24. sz. alatti székházában kapott helyet, és az EOK részeként folytatta működését.
- 1968-ban ismét H. Gaudy László
- 1974. szeptember 16. - Az ETAK Könyvtára új helyen (Budapest, Lócsei út 32.), de továbbra is az EOK részeként működött.
- 1969 – 1989 Papp Ivánné lett a könyvtár vezetője
- 1989 – 2017 Dr. Mányoki János
- 1996. november 12. - Az ETAK - anyaintézményének egyetemi rangra emelkedése következtében - kivált az EOK-ból, új neve: Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára.
- 2017 -től Balogh Kriszta – 2024. július 1-től a könyvtár irányítása alá került a gyűjtemény digitalizáló műhelye is.